

LARSENS MOTORSERVICE AS
Flostadveien 15 (JE)
8850 Herøy

Saksbehandler:

Espen Olaf Henriksen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Larsens Motorservice AS Kontrollnummer: 2023.043.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Halvar H. Larssen

Fra Statsforvalteren i Nordland:

Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:

Ove-Johan Larssen

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:

Dag Gjetø

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Larsens Motorservice AS den 20.04.2023. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland avdekket 7 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten mangler måleprogram og kan ikke dokumentere at utslippene til vann er uten miljømessig betydning.
- Virksomhetens oppsamling av avvirket materiale er utilstrekkelig.
- Virksomhetens lagring av farlig avfall er ikke tilstrekkelig forsvarlig.
- Virksomheten har ikke oppfylt årlig innleveringsplikt for farlig avfall.
- Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for håndtering av farlig avfall og forebygging av utslipp til vann.
- Virksomhetens dokumenterte miljørisikovurderinger har vesentlige mangler.
- Virksomheten mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra ankommende båter.

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

25. april 2023	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Herøy kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: LARSENS MOTORSERVICE AS	
Organisasjonsnr.: 912175936	Eies av: 912126854
Bransjenr. (NACE-kode): 33.120 - Reparasjon av maskiner	

Kontrollert enhet

Navn: Larsens Motorservice AS	Anleggsnr.: 1818.0005.02
Kommune: Herøy (Nordland)	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Mekanisk overflatebehandling og verft	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er del av en nasjonal tilsynsaksjon rettet mot skipsverft.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Larsens Motorservice AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Larsens Motorservice AS innen 2. oktober 2023 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 31. mars 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Larsens Motorservice AS bli ilagt et gebyr på kr 15 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten mangler måleprogram og kan ikke dokumentere at utslippene til vann er uten miljømessig betydning.

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 29 Forurensninger fra mekanisk overflatebehandling og vedlikehold av metallkonstruksjoner i tilknytning til faste anlegg/installasjoner (inkludert skipsverft) § 29-6 og 29-9.

Kommentarer:

Etter forurensningsforskriftens § 29-9 d) skal virksomhetene som omfattes av forskriften utarbeide og iverksette et måleprogram for kontrollmåling av utslipp til luft, utslipp til vann og støy. Måleprogrammet skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Programmet skal beskrive hvilke målinger som skal gjøres for å dokumentere at krav til utslipp og støy overholdes og hvordan prøvetaking gjennomføres.

Hvis noen av grenseverdiene som er nevnt i forskriften ikke er relevante for dere, så skal dette være begrunnet i måleprogrammet. For eksempel er det ikke relevant å måle støvnedfall eller støvutslipp for anlegg som ikke driver utendørs sandblåsing og som heller ikke har utslipp av støv fra punktkilder¹. Dersom det ikke er naboer som kan bli nevneverdig plaget av støy fra bedriften, så er det heller ikke nødvendig å gjennomføre målinger for å dokumentere støy til ytre miljø. I de tilfeller der støymålinger ikke er nødvendige, må bedriften begrunne sine vurderinger om dette i måleprogrammet.

På inspeksjonstidspunktet hadde dere ikke utarbeidet noe måleprogram for aktiviteten på slippet. Måleprogrammet skal blant annet beskrive hvordan dere kontrollmåler hvor mye forurensning som slippes ut til sjø med det rensede spylevannet. Dokumentet må beskrive hvilke stoffer som skal måles, tidspunkt og fremgangsmåte for prøvetaking og hvordan dere beregner årlig utslipp ut fra analyseresultater og vannforbruk (vannforbruket kan være målt eller estimert).

For et relativt lite anlegg som dere kan det være tilstrekkelig å gjennomføre kontrollmåling av utslipp til vann med stikkprøver et par ganger i året.

Forurensningsforskriften §29-6 (utslipp til vann) sier at utslipp av prioriterte stoffer til vann *skal begrenses mest mulig, og er kun tillatt dersom det skjer på en slik måte at utslippene er uten miljømessig betydning*. I § 29-9 b) stilles det krav om at virksomheter som har utslipp til vann må kunne dokumentere hvordan utslipp av prioriterte stoffer blir målt/kontrollert. De prioriterte stoffene er listet opp i vedlegg 1 til forskriften. Hvilke av disse som bør kontrollmåles kommer an på hvilke stoffer som er brukt på båtene dere spyle, men vi anbefaler at dere tar utgangspunkt i stoffene i tabell 1 i Miljødirektoratets faktaarket M-486 *Miljøkrav for skipsverft*².

Avvik 2

Virksomhetens oppsamling av avvirket materiale er utilstrekkelig.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 29-4.

Kommentarer:

Forurensningsforskriften krever i § 29-4 at avvirket materiale skal samles opp og leveres til godkjent mottak. I inspeksjonen fikk vi se at dere hadde samlet mer enn hundre liter avvirket

---

¹ Se grenseverdier for nedfallsstøv til nabo og støvutslipp til luft i forurensningsforskriften § 29-5.

² <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2016/februar-2016/miljokrav-for-skipsverft/>

materiale i en beholder. Dere tok over driften av anlegget i desember 2021 og hadde fram til inspeksjonstidspunktet ikke levert avvirket materiale til godkjent mottak.

Når båtene spyles, vil en del av det avvirkede materialet følge spylevannet som renner ned fra slippen. Hos dere samles spylevannet i en renne som går tvers av slippen (figur 1). Renne ender i en liten brønn med plass til å plassere en pumpe. Anlegget er dermed delvis klargjort for at spylevannet kan samles opp og behandles, men dere hadde ikke installert pumpe eller tank for oppsamling. Når spylevannet ikke pumpes opp og behandles, vil det renne rett over den oppfylte brønnen og ut i sjøen.

Vi kunne se rester av avvirket materiale i fjæra nedenfor slippen. Miljødirektoratet skriver i sin veileder om forurensning fra skipsverft³ (s. 9) at hvis det ligger synlige rester av avvirket materiale i strandsonen, så er tiltakene for oppsamling ikke tilstrekkelige.

Figur 1. Renne for oppsamling av spylevann. (Båten på bildet kunne trekkes lenger opp, men den skulle ikke spyles.) (foto: Statsforvalteren i Nordland).

Avvik 3

Virksomhetens lagring av farlig avfall er ikke tilstrekkelig forsvarlig.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-5

Kommentarer:

Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall beskriver hva som skal regnes som farlig avfall og gir bestemmelser som skal sikre at farlig avfall ikke gir fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Bestemmelsene om forsvarlig håndtering av farlig avfall er gitt i § 11-5. Her pålegges alle som håndterer farlig avfall å *treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr*. Farlig avfall skal ikke blandes med annet avfall, og ulike typer farlig avfall skal heller ikke sammenblandes. Miljødirektoratet har i faktaarket M-284 *Håndtering av farlig avfall*⁴ gitt noen føringer om hva som skal til for å

³ Miljødirektoratet (2016) Veileder M-487: Regulering av forurensning fra skipsverft etter kapittel 29 i forurensningsforskriften. <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2016/februar-2016/regulering-av-forurensning-fra-skipsverft-etter-kapittel-29-i-forurensningsforskriften/>

oppfylle kravene til forsvarlighet. Her heter det at farlig avfall *skal oppbevares på et område som ikke er tilgjengelig for allmennheten og det skal merkes, emballeres og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning (slippe ut) til omgivelsene.*

Dere har et eget innendørs område for lagring av farlig avfall med merkede beholdere for spillolje, gammel diesel og spillvann (oljeholdig vann). Beholderne/plasseringene for oljefiltre og batterier var ikke merket. Lageret var i et enkelt skjul uten tetting under døra, men det var fall innover i rommet. Eventuelle lekkasjer av flytende farlig avfall vil dermed ikke renne ut under døra, men innover i rommet. Området for farlig avfall var avgrenset med en støpt kant som i utgangspunktet skulle kunne begrense eventuelle lekkasjer. Imidlertid var det boret flere hull i betonggulvet. I inspeksjonen fikk vi ikke avklart hullenes funksjon eller om de er gjennomgående. Hvis hullene går helt gjennom gulvet, vil lekkasjer fra avfallsbeholderne kunne renne ned i grunnen.

Oppsamlet avvirket materiale fra bunnspyling må behandles som farlig avfall så lenge dere ikke kan dokumentere at dette avfallet ikke kan regnes som farlig. Dere hadde lagret en IBC-beholder med slikt avvirket materiale utendørs, på et område som ikke er avsperrret. For det første skal farlig avfall ikke være tilgjengelig for tilfeldig forbi passerende. For det andre var beholderen uten lokk. Dermed kan nedbør gå ned i materialet og øke den totale massen som må behandles som farlig avfall. Hvis beholderen står lenge ute, kan den også renne over, og da vil det være forurenset vann som renner ut.

Avvik 4

Virksomheten har ikke oppfylt årlig innleveringsplikt for farlig avfall.

Avvik fra:

Avfallsforskriften § 11-8

Kommentarer:

I henhold til avfallsforskriften § 11-8 må farlig avfall leveres til lovlig mottak minst en gang per år, forutsatt at den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg.

I inspeksjonen fikk vi opplyst at dere overtok anlegget i desember 2021. I databasen avfallsdeklarering.no ser vi at dere ikke har levert farlig avfall i 2022, men at dere leverte 4 000 liter spillolje noen dager før inspeksjonen nå i april 2023.

Avvik 5

Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for håndtering av farlig avfall og forebygging av utslipp til vann.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 7.

---

⁴ <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2014/desember-2014/handtering-av-farlig-avfall/>

Kommentarer:

Internkontrollforskriften pålegger i § 5 andre ledd nr. 7 virksomheter å *iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen*. Rutinene skal være skriftlig dokumentert.

På inspeksjonstidspunktet kunne dere ikke legge fram skriftlige rutiner knyttet til riktig avfallsbehandling eller forebygging av forurensning. Internkontrollforskriften spesifiserer ikke nøyaktig hvilke rutiner dere må iverksette for å forebygge overtredelser av krav i miljølovgivningen. Som et minimum forventer vi at dere har dokumentert hvordan dere håndterer farlig avfall og at dere har skriftlig prosedyre for bunnspyling av båter. Rutinen for bunnspyling av båter må blant annet sikre at båten er riktig plassert (høyere enn oppsamlingsrenna) og beskrive hvordan dere samler opp avvirket materiale fra slipp og fra brukt spylevann.

Avvik 6

Virksomhetens dokumenterte miljørisikovurderinger har vesentlige mangler.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6.

Kommentarer:

Internkontrollforskriften pålegger i § 5 andre ledd nr. 6 virksomheter å *kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene*. Vurderinger, planer og tiltak skal være skriftlig dokumentert.

I inspeksjonsmøtet la dere fram to dokumenter med relevante risikovurderinger: *Kartlegging og risikovurdering forurensning ved avfallshåndtering og Kartlegging og risikovurdering forurensning ytre miljø*.

Dere lagrer diesel i IBC-konteinere både innendørs og utendørs. Vi savner at dere i de dokumenterte risikovurderingene vurderer muligheten for at en av disse beholderne springer lekk. Hvis det er mulighet for at diesel-lekkasjer kan gå ned i grunnen eller forurense avløp, så må dere også utarbeide og gjennomføre risikoreduserende tiltak.

For innendørs dieseltank må dere kontrollere om eventuelle lekkasjer vil kunne renne ut i sluk eller ut av døråpning. Hvis dere ser at lekkasjer kan føre til forurensning, så må dere gjøre tiltak. Et mulig tiltak er å sette tanken på et oppsamlingskar.

Når det gjelder lagring av diesel utendørs, så må dere redusere risikoen for forurensning av grunnen (figur 2). Hvis IBC-kontaineren blir påkjørt med truck-gaffel eller springer lekk av andre grunner, så vil diesel renne rett ned i grunnen.

Dere opplyste at den utvendige diesel-tanken var knyttet til byggets oljefyr. Det er ikke lenger lovlig å bruke oljefyr til ordinær oppvarming av bygg (se kapittelet «Andre forhold»), så vi antar at det er mest aktuelt å fjerne tanken, uten å erstatte den med en ny.

*Figur 2. IBC-konteiner med diesel
(foto: Statsforvalteren i Nordland).*

Dere burde også ha vurdert risikoen for at avvirket materiale kan gå ut med brukt spylevann. Risikovurderingen dere la fram nevner et punkt om utslipp av partikler ved sliping/rensing, men slik det er beskrevet («skal i hovedsak foregå innendørs») framstår det ikke som en vurdering av risikoen for skadelige utslipp fra bunnspyling av båter.

Etter befaring av uteområdet ser vi at det også er behov for at dere vurderer og reduserer risikoen for at lette materialer på uteområdet (spesielt plast fra presenninger og isopor) blir tatt av vinden og forsøpler omgivelsene (figur 3).

*Figur 3. Eksempler på materiell som kan tas av vinden og forsøple omgivelsene
(foto: Statsforvalteren i Nordland).*

Avvik 7

Virkomheten mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra ankommende båter.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften kapittel 20 (Levering og mottak av avfall og lasterester fra skip), § 20-6.

Kommentarer:

Dere driver en virksomhet som tar imot båter. Etter forurensningsforskriftens bestemmelser om mottak av avfall fra skip er dere da havneansvarlige⁵. For å forebygge dumping av søppel til havs og sikre tilstrekkelige mottaksordninger i havnene pålegger forurensningsforskriftens § 20-6 havneansvarlige å utarbeide avfallsplan. Planen skal blant annet beskrive hvordan dere håndterer avfall som leveres fra båter som kommer til dere. Kravene til innhold i slik

---

⁵ Se definisjoner i forurensningsforskriften § 20-3

plan er nærmere beskrevet i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kap. 20. Vi har også lagt ved en mal som kan brukes når planen skal utarbeides.

En plan for mottak av avfall fra skip kan gjelde en enkelt kai/havn eller omfatte flere havner. Hvis det er hensiktsmessig, kan to eller flere havneansvarlige samarbeide om en felles plan. Planen må godkjennes av Statsforvalteren.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Andre forhold

Forurenset grunn

Rundt diesel-tanken og en strekning ved sørvest-hjørnet av den sørligste bygningen var grusen farget mørk av det som så ut som rester fra tidligere oljelekkasjer. Vi antar derfor at grunnen her er forurenset. Eiendommen ble registrert i grunnforurensningsdatabasen i 2007.

Oljefyr

I forbindelse med lagringen av diesel som vi har påpekt i avvik 6 opplyste dere at dere at dieselen benyttes til oppvarming av bygget. *Forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger* ble fastsatt 28. juni 2018. I henhold til forskriftens § 4 er det forbudt å bruke mineralolje til oppvarming av bygninger. Forbudet trådte i kraft 1. januar 2020⁶.

Kommunen fører tilsyn med forskriften og kan i enkelttilfeller gjøre unntak fra forbudet dersom særlige grunner foreligger.

Båtskjul (som kan gi forsøpling)

På befaring av uteområdet merket vi oss et båtskjul konstruert av treverk og presenninger (figur 4). Noen av presenningene var begynt å gå i oppløsning, noe som vil forsøple omgivelsene. Båtskjulet ligger helt inntil slippens bygning i Grindvikveien 13, men ifølge matrikkelen ligger det likevel ikke på eiendommen som tilhører Larsens motorservice AS.

Ut fra eiendomsgrensene i digitalt eiendomskart er båtskjulet satt opp på eiendom 4/1/36. Grunneier her er Opplysningsvesenets fond. Grunnboka sier at *Herøyholmen slip og mek. v* fikk hjemmel til festeretten i 1987. Det er også påtegnet at denne virksomhetet gikk konkurs i 1993, men grunnboka har ellers ingen nyere opplysninger om feste-eiendommen.

Fra flybilder tilgjengelig på norgebilder.no ser vi at konstruksjonen var oppført allerede i september 2014 og at den dekker et areal på ca. 50 kvadratmeter. Vi anslår høyden til å

---

⁶ Se forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger § 14 (Ikrafttredelse).

være mellom 4 og 6 meter. Ut fra varighet og størrelse er dette et tiltak som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven.

Hvis konstruksjonen er et ulovlig tiltak etter plan- og bygningsloven, så plikter kommunen å følge opp overtredelsen⁷.

Figur 4. Båtskjul (foto: Statsforvalteren i Nordland).

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Miljøkrav for skipsverft (M486)

---

⁷ Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 32-1.